

Szkolny Program
Wychowawczo-Profilaktyczny
Specjalnego Ośrodka
Szkolno-Wychowawczego
Nr 2 w Lublinie

(tekst jednolity uwzględniający zmiany wynikające z ewaluacji prowadzonej w
czerwcu 2018 r.)

Lublin, 2018-09-12

1. Wstęp

Społeczeństwo i szkoła to niezwykle dynamiczne środowiska, a prowadzone w ich obrębie działania wychowawcze i profilaktyczne muszą nadążać za dokonującymi się zmianami. Prowadząc oddziaływania społeczne, należy uwzględnić również zjawisko ograniczonej skuteczności działania człowieka i związanej z tym świadomości własnych ograniczeń, która generuje potrzebę doskonalenia siebie i rozwijania własnej zaradności życiowej. Współwystępowanie tych zjawisk wymaga więc reakcji również na poziomie modyfikowania oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych w szkole.

Uzyskane w ewaluacji informacje należy wykorzystać przy modyfikowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego. Poprzez modyfikację będziemy rozumieć powtórny analizę programu i jego korektę z wykorzystaniem nowej wiedzy.

Na podstawie przeprowadzonej w czerwcu 2018 ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 w Lublinie, sformułowano następujące wnioski i zalecenia do zrealizowania w obecnym roku szkolnym:

1. Przeredagowanie celów Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego, tak by w kolejnym roku szkolnym można było dokonać ewaluacji celów lub wyników. Ułatwi to analizę programu działań, które umożliwiły lub utrudniły osiągnięcie celów i uzyskanie konkretnych wyników.
2. Włączenie, w kolejnym roku szkolnym, do ewaluacji możliwie jak największą liczbę członków społeczności szkolnej (np. rodziców).
3. Kontynuowanie, szczególnie tych działań, które w minionym roku szkolnym zostały uznane za najważniejsze:
 - Propagowanie zdrowego trybu życia;
 - utrwalanie nawyków higienicznych, kształtowanie prawidłowych nawyków;
 - przestrzeganie zasad bezpieczeństwa (w szkole, w domu, w ruchu drogowym);
 - zwiększanie aktywności fizycznej;
 - kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych;
 - rozwijanie kompetencji społecznych;

- działania uczniów w środowisku pozaszkolnym, korzystanie z różnorodnych środowisk uczenia się - wyjazdy poza szkołę (zielone szkoły, wycieczki);
 - doskonalenie czynności dnia codziennego (samoobsługa);
 - współpraca ze środowiskiem;
 - wyrażanie potrzeb i emocji w sposób akceptowany społecznie;
 - udział w życiu kulturalnym;
 - rozwijanie autonomii ucznia;
 - kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych.
4. Rozszerzyć działania o treści proponowane przez nauczycieli biorących udział w ewaluacji (np. pierwsza pomoc przedmedyczna).

2. Cele Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Refleksja nad celami wychowawczymi to kluczowy element modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego. Sprawdzone, czy sformułowane wcześniej cele były:

- mierzalne (czy w procesie ewaluacji udało się dobrać do nich wskaźniki);
- jasne i konkretne;
- dostosowane do etapu rozwojowego uczniów;
- obejmujące wszystkie sfery rozwoju uczniów;
- zgodne z opracowaną „sylwetką absolwenta”.

Po dokonanej analizie sformułowanych wcześniej celów stwierdzono, że zostały sformułowane prawidłowo. Aby w najbliższym roku szkolnym można było dokonać ewaluacji celu i wyniku postanowiono dokonać ich operacjonalizacji.

Zmodyfikowane cele Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 w Lublinie:

Cele ogólne:

1. Wszechstronny rozwój uczniów, ich indywidualnych możliwości, umiejętności i postaw w każdym aspekcie: intelektualnym, duchowym, emocjonalnym, fizycznym i społecznym.
2. Rozwijanie umiejętności społecznych.
3. Profilaktyka zdrowia, zapobieganie zagrożeniom.

Szczegółowe cele wychowawcze:

I. Sfera fizyczna

1. Propagowanie zdrowego stylu życia:

- w zakresie odżywiania,
- aktywności fizycznej,
- zdrowego życia rodziny.

2. Profilaktyka w zakresie:

- nawyków higienicznych,
- prawidłowego funkcjonowania wzroku i słuchu,
- wad postawy,
- nadwagi i otyłości,
- właściwego postępowania w schorzeniach neurologicznych, motorycznych i innych,
- chorobach przewlekłych.

3. Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa:

- w ruchu drogowym,
- w szkole i w domu,
- w miejscach publicznych.

4. Tworzenie ekologicznego środowiska:

- podnoszenie świadomości ekologicznej,
- wdrażanie do racjonalnego korzystania z odnawialnych i nieodnawialnych zasobów przyrody,
- prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów.

II. Sfera społeczna

1. Rozwijanie kompetencji społecznych:

- przestrzeganie zasad i norm w kontaktach interpersonalnych,
- kształtowanie adekwatnych relacji z osobami bliskimi i obcymi,
- skuteczne porozumiewanie się z innymi,

- wyposażanie ucznia w umiejętności wykonywania prostych czynności życia codziennego,
 - kształtowanie postaw związanych z pracą,
 - wdrażanie do pełnienia różnych ról społecznych.
2. Korzystanie z różnorodnych środowisk uczenia się
- korzystanie z miejsc użyteczności publicznej,
 - doświadczanie środowisk przyrodniczych.

III. Sfera psychiczna

1. Ochrona zdrowia psychicznego:
- stwarzanie okazji do doświadczania sukcesu i pozytywnych przeżyć;
 - kształtowanie pozytywnych zachowań, zastępowanie zachowań agresywnych;
 - samokontrola emocji i zachowania;
 - wyrażanie potrzeb i emocji w sposób akceptowany społecznie;
 - poszerzanie wiedzy nt. zdrowia psychicznego;
2. Wspieranie rodziny:
- podejmowanie wspólnych działań twórczych, rekreacyjnych i innych,
 - poszerzanie kompetencji wychowawczych rodziców.
3. Profilaktyka przemocy:
- kształtowanie postaw, przekonań i zachowań wobec zjawiska przemocy,
 - upowszechnianie wiedzy nt. zjawiska przemocy.

IV. Sfera duchowa

1. Rozwijanie autonomii ucznia:
- budowanie poczucia własnej wartości, doświadczanie sukcesu;
 - podejmowanie decyzji, dokonywanie wyborów;
 - wdrażanie do kierowania własnym postępowaniem;
 - rozwijanie zainteresowań;
 - uczestniczenie w różnych formach twórczości;
 - konstruktywne spędzanie wolnego czasu;
 - poznawanie praw i obowiązków;
 - poznawanie swoich mocnych i słabych stron;
 - rozwijanie umiejętności proszenia o pomoc oraz udzielania jej innym.
2. Zapobieganie zagrożeniom w rozwoju seksualnym:

- kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania,
 - zachowywanie intymności.
3. Uczestniczenie w życiu kulturalnym.
4. Kształtowanie tożsamości narodowej:
- rozumienie przynależności narodowej
 - kultywowanie tradycji narodowych.

Cele operacyjne:

I. Sfera fizyczna

Uczeń na miarę swoich możliwości:

- Dbą o swoje zdrowie;
- dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń,
- dobiera produkty spożywcze do poszczególnych posiłków;
- zna i przestrzega zasad zdrowego trybu życia;
- dba o odpowiednią pozycję podczas pracy oraz dobre oświetlenie;
- rozumie znaczenie snu oraz odpoczynku;
- rozumie konieczność przeprowadzania badań profilaktycznych.

II. Sfera społeczna

Uczeń na miarę swoich możliwości”

- rozumie i nazywa relacje i więzi między członkami rodziny;
- przestrzega zasad panujących w różnych grupach społecznych (rodzina, klasa, grupa rówieśnicza);
- współpracuje podczas zabawy i zajęć;
- zna różne role społeczne;

- poznaje i korzysta z miejsc użyteczności publicznej;
- porozumiewa się z innymi w sposób dla siebie dostosowany;
- wyraża własne zdanie w sposób akceptowany społecznie;
- stosuje formy grzecznościowe.

III.Sfera psychiczna

Uczeń na miarę swoich możliwości:

- wyjaśnia swoje zachowanie;
- określa własne mocne strony i trudności;
- wyraża własne potrzeby i emocje w sposób akceptowany społecznie;
- rozwija swoje zdolności i zainteresowania;
- nie stosuje przemocy.

IV.Sfera duchowa

Uczeń na miarę swoich możliwości:

- bierze udział w świętach i tradycjach państwowych, religijnych i rodzinnych;
- przestrzega kultury życia codziennego;
- korzysta z ośrodków i instytucji kultury;
- zachowuje się właściwie w różnych miejscach i sytuacjach (teatr, kino, muzeum, wystawy, koncerty itp.);
- bierze udział w różnych formach twórczości (formy parateatralne, muzykowanie, zajęcia plastyczne itp.);
- rozumie przynależność do kraju, regionu, narodu;
- bierze udział w lokalnych świętach i uroczystościach.

Cele operacyjne w zakresie profilaktyki:

Uczeń na miarę swoich możliwości:

- zachowuje się bezpiecznie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych (dotyczących siebie i innych);
- zna odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ludzi (Straż Pożarna, Policja, Wojsko Polskie, Straż Miejska, pracownicy ochrony);
- zna i w razie potrzeby korzysta z ważnych numerów alarmowych;
- odróżnia sytuacje, w których odpowiednie jest zachowanie bliskości od tych, w których konieczne jest zachowanie dystansu w relacjach z innymi ludźmi;
- prawidłowo zachowuje się w środkach komunikacji;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas posługiwania się różnymi urządzeniami w domu i w szkole;
- rozpoznaje i rozumie znaki drogowe, symbole, oznaczeń w różnych miejscach itp.

3. Zadania wychowawczo-profilaktyczne

Zadania stałe, realizowane przez wszystkich wychowawców, nauczycieli i specjalistów

I. Sfera fizyczna

1. Kształtowanie prawidłowych nawyków higienicznych

- Profilaktyka higieny jamy ustnej
- Spotkania w klasach dotyczące profilaktyki jamy ustnej – pokaz, pogadanka
- Systematyczne mycie zębów w klasach po II śniadaniu
- Przeglądy stomatologiczne w Poradni
- Stałe dbanie o dostosowanie wymiarów krzeseł i stolików do wzrostu uczniów.;
- Odpowiednie pozycjonowanie uczniów z niepełnosprawnością ruchową.

2. Zwiększanie aktywności fizycznej i sportowej

- Zajęcia na basenie;
 - Propagowanie idei Olimpiad Specjalnych, włączanie nowych uczniów;
 - Udział nauczycieli wychowania fizycznego w spotkaniach klasowych dla rodziców, przedstawienie znaczenia aktywności fizycznej dla rozwoju dzieci.
3. Kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych
- Zachęcanie rodziców do przygotowania dzieciom zdrowych posiłków i ograniczenie spożycia słodkich i gazowanych napojów na korzyść czystej wody;
 - Udział w akcjach i programach: „Zdrowo się odżywiamy”, „Owoce w szkole”, „Mleko w szkole”, „Jem smacznie i zdrowo”, „Mamo, Tato wolę wodę!” itp.
4. Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa
- Zajęcia w zespołach na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
 - Wdrażanie do bezpiecznego posługiwania się urządzeniami elektrycznymi, AGD;
 - Zajęcia w zespołach dotyczące pierwszej pomocy przedmedycznej.
5. Tworzenie ekologicznego środowiska
- Zbiórka w szkole surowców wtórnych, udział w akcji „Hura makulatura”;
 - Udział w imprezach i akcjach dla uczniów z cyklu: „Światowy Dzień Wody”, „Dzień czystego powietrza”, „Posprzątajmy Lublin na wiosnę”;
 - Wdrażanie uczniów do dbania o gaszenie światła, prawidłowe dozowanie wody, ręczników, papieru;
 - Segregowanie odpadów.

II. Sfera społeczna

1. Rozwijanie kompetencji społecznych, w tym komunikacyjnych

- Wycieczki edukacyjne;
- "Moje Prawa i Obowiązki" - zapoznanie uczniów z zasadami dobrego zachowania i Kodeksem Ucznia;

- Konkurs "Dobry kolega" - organizowanie sytuacji wychowawczych, w których uczniowie będą mieli możliwość dokonywania samooceny swojego zachowania a także zachowania innych osób;
 - Organizacja obchodów AAC.
2. Korzystanie z różnorodnych środowisk uczenia się
 - Wyjazdy na Zielone Szkoły
 - Wyjścia do miejsc użyteczności publicznej: sklepów, kawiarni, restauracji, na pocztę itp.
 3. Doskonalenie czynności życia codziennego
 - Trening Umiejętności Społecznych - w szkole i w środowisku.
 4. Kształtowanie postaw związanych z pracą
 - Realizacja programu „Doradztwa zawodowego”.

III. Sfera psychiczna

1. Ochrona zdrowia psychicznego

- Wdrażanie strategii postępowania w sytuacji wystąpienia szczególnie trudnych zachowań;
- Realizacja programów: „Moje emocje”, „Zrozumieć siebie zrozumieć innych” i In.;
- Konstruowanie i realizacja sekwencji ćwiczeń sensorycznych;
- Udział uczniów w imprezach tematycznych: Dzień Życzliwości, Dzień Uśmiechu.

2. Profilaktyka przemocy

- Przemoc, prawa dziecka - zajęcia w zespołach;
- Przemoc jako problem społeczny - umieszczenie materiałów na tablicy informacyjnej dot. przemocy, prawa, instytucji pomocowych; prezentacja treści w czasie zebrań z rodzicami;
- Współpraca z kuratorem sądowym – umieszczenie na tablicy informacji dla rodziców;
- Organizacja imprez tematycznych: np. „Prawa Dziecka”.

3. Wspieranie rodziny

- Konsultacje dla rodziców; porady;

- Integracja oraz nabywanie kompetencji w budowaniu relacji z dziećmi – wspólne przedstawienie teatralne uczniów, rodziców i nauczycieli;
- Wspólne z rodzicami świętowanie uroczystości w klasach i w internacie;
- Wolontariat rodzicielski;
- Prowadzenie Punktu konsultacyjnego dla rodziców dzieci przejawiających trudne zachowania;
- Prowadzenie Grupy wsparcia dla rodziców.

IV. Sfera duchowa

1. Rozwijanie autonomii i zainteresowań

- „Jestem wyjątkowy” – prezentacja osiągnięć uczniów;
- Zajęcia teatralne;
- Zajęcia w kołach zainteresowań;
- „Moje Hobby” eksponowanie zainteresowań uczniów przed społecznością szkolną;
- Organizacja obchodów: „Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa”, Światowego Dnia Wiedzy o Autyzmie”, „Tygodnia Dialogu Miedzypokoleniowego” itp.

2. Uczestniczenie w życiu kulturalnym

- Wyjścia na imprezy kulturalne, do teatrów, muzeów, kina itp.

3. Zapobieganie zagrożeniom w rozwoju seksualnym

- Kształtowanie właściwych zachowań związanych z realizacją potrzeb seksualnych;
- Wdrażanie uczniów do zachowywania intymności.

4. Kształtowanie tożsamości narodowej i kultywowanie tradycji

- Organizacja apeli okolicznościowych z okazji: Dnia Niepodległości, Święta Flagi oraz Konstytucji 3-go Maja;
- Stała opieka nad miejscem Pamięci Narodowej;
- Organizacja wernisażu i wystawy plastycznej w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. H. Łopacińskiego;
- Przygotowanie i udział dzieci w Pierwszej Komunii Świętej i Bierzmowaniu;

- Organizacja Spotkań z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Wielkiej Nocy;

5. Kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych

- Organizacja akcji pomocy na rzecz zwierząt; organizacja imprez towarzyszących;
- Organizacja na terenie szkoły akcji charytatywnych: pomoc dla Hospicjum Małego Księcia, Pomóż dzieciom przetrwać zimę"; „Góra Grosza”.

Dokładny opis działań zawarty jest również w innych dokumentach opracowanych przez pozostałe zespoły zadaniowe (np. Zespół ds. programu Szkoła Promująca Zdrowie, Zespół ds. koncepcji Ośrodka) oraz zespoły przedmiotowe działające na terenie SOSW nr 2 w Lublinie.

Zadania do realizacji w roku szkolnym 2018/2019

Biorąc pod uwagę podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa, wyniki z nadzoru pedagogicznego za poprzedni rok szkolny, wyniki ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz zmieniające się współczesne zagrożenia ustalono następujące cele priorytetowe:

- Zintensyfikowanie działań wychowawczych w kierunku rozwijania autonomii uczniów, budowania w nich świadomości niebezpieczeństw oraz kształtowania umiejętności troski o własne bezpieczeństwo i unikanie zagrożeń wynikających z kontaktów z innymi.
- Kształtowanie w uczniach odpowiednich postaw wobec innych w tym kolegów, ludzi słabszych, młodszych, ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych.
- 100 rocznica odzyskania niepodległości – wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów.